

İlçe devlet hastanesinde aile hekimliği uzmanı olmak

Sayın Editör,

Ordu'nun Akkuş İlçe'siyle 25. dönem mecburi hizmet kurası vesilesiyle tanıştım. 2009 yılı Mart Ayı sonunda göreve başladım. Görev yerime giderken uzman olmanın hem heyecanı hem de kaygısı vardı üzerimde. Küçük yerler genelde birbirine benzer, doktora hürmet çoktur, hele bir de uzman doktorsanız beklenti de büyüktür. Benim için de süreç böyle başladı. İlçeye uzunca bir süredir uzman doktor atanmamış. Uzman kaşesi gerektiren ilaçları alamayan hastaların çoğu ilaçlarını bırakmış. En yakın ilçe 60 km mesafede ancak yol şartları gereği ortalama 1.5 saat sürüyor, burası bir dağın tepesinde neredeyse... Yol da virajlı, herkes gidemiyor tabii. Uzman doktora karnelelerini yollayanlar bile oluyormuş. Ben göreve başladığımda hastanede doktor sıkıntısı vardı, o yüzden ilk haftalar acilde çalıştım. Ne de olsa aile hekimiyiz; nerede olsa çalışırız. Hatırlıyorum da o günler çok hızlı geçmişti. Gündüzleri acile ben bakıyordum, akşamları da pratisyen hekim arkadaşlar nöbet tutuyorlardı, ben de arada onları rahatlatmak için nöbet tutuyordum. İlçe devlet hastanelerinde çalışanlar bilir; poliklinikte çalışsınız, acilde çalışsınız, servise hasta yatırarsınız, rapor çıkarırsınız, hele tek uzmansanız idari bir görev almanız da kaçınılmazdır... Hele ki aile hekimliği uzmanı iseniz her iş için biçilmiş kaftansınız demektir. Benim için de aynen böyle oldu. Ama şikayet etmek istemem; geriye dönüp baktığımda aile hekimliği uzmanı olmasam, bunu nasıl yapardım dediğim birçok durumla karşılaştım. Başka bir dalda uzman olsaydım doğum yaptırabilir miydim? Veya yeni doğan bir bebeği rahatça muayene edip kan alabilir miydim, aşısını yapabilir miydim? Belki yapardım, belki ya-

pamazdım ya da yapmazdım. İşte Aile Hekimliği Uzmanı olunca en azından 'yapmam' seçeneği ortadan kalkıyor. Çünkü ihtisas süresince ya o işi en az bir defa yapmışsınızdır, ya da görmüşsünüzdür. Bu durum her ne kadar tecrübenin tanımı olmasa da bizim memleketimizde tecrübeli sayılırsınız. Aslında bir noktada edindiğiniz tüm bilgiyi, beceriyi uygulama fırsatı, zorunluluğu -artık ne dersiniz- buluyorsunuz böyle yerlerde. O yüzden 'her şeye rağmen' aile hekimliği asistanlığına devam eden arkadaşlara tavsiyem ihtisas sürelerini verimli geçirmeleridir. Öğrenilen hemen her şeyi muhakkak bir zaman bir yerlerde kullanıyorsunuz. Gerçi ihtisas süremiz neredeyse kuşa döndürüldü, o da ayrı konu...

Görev sürem boyunca zorluklarla karşılaştığım gibi elbette hoşluklarla da karşılaştım. Genel olarak insanlar çok cana yakınlar, sizi bir kere sevdiler mi yapmayacakları şey yoktur. Köyünden yoğurt getirenler, ceviz-fındık getirenler, muayene bitince sırtını sıvazlayanlar, bununla yetinmeyip öpmek isteyen teyzeler... Tam bir Türk filminin içindeydim anlayacağınız.

Hiç unutmam, bir gün, poliklinikte muayene ettiğim hastanın kan şekeri sonucu 500 mg/dl civarında gelmişti. Ben ısrarla teyzeyi yatırmak isterken, o bana 'köyde inçim var, şimdi ona kim bakacak, yatamam' demişti.

Bir keresinde de KOAH'lı bir hastanın kullanması gereken ilaçlarını raporu olmadığı için yazamamıştım. Ünye'deki Göğüs Hastalıkları Uzmanına hastanın tıbbi öyküsünü ve fizik muayenesini anlatan bir not yazdım ve ilaç raporunun düzenlenmesini rica ettim. Hastayı bu şekilde gönderdim. Birkaç gün sonra hastam tekrar geldi 'doktor hanım size mektubun cevabını getirdim' dedi.

Göğüs Hastalıkları uzmanı bana hastayla ilgili birkaç ayrıntı ve teşekkür içeren bir not yazmış, hastanın da raporunu çıkarmıştı. Hastayı da ‘o doktor hanımın sözünden çıkma, o ne derse onu yap’ diye tembihlemiş. Hem hasta mutlu, hem ben... Daha birkaç aylık uzmanken, tecrübeli başka bir uzman tarafından desteklenmek beni çok gururlandırmıştı. Aslında bu tür davranışların kişileri bu kadar etkileyebileceğini insan yaşamadan fark edemiyor. Yoğun bir günün ortasında adeta bir doping etkisi yaratıyor.

Aynı duyguyu, gece acilde bir hastayı sevk ederken yaşamıştım. Normalde bir hastayı sevk etmek için telefona sarıldığımızda, belli bir süreyi derdinizi karşı tarafa anlatmak için kullanırsınız, o sizi başka bir yere yönlendirir, aynı şeyleri baştan anlatırsınız. Efendim öncelikle boş yatak yoktur, o varsa kardiyolog yoktur, o da varsa bu kez nörolog yoktur, vs... Bir türlü almazlar hastayı, yaşayanlar bilir... Bir gün, yine hastayı sevk etmek için telefona sarılmıştım, hattın diğer ucundaki ses hiçbirşey sorma-

dan ‘...tamam doktor hanım, siz hastayı gönderin, biz hallederiz’ dedi, aynı doping etkisini orada da hissetmiştim. Umarım hepimiz meslek hayatımız boyunca bu duyguyu bolca hissederiz.

Ben henüz ikinci yılını doldurmamış bir aile hekimliği uzmanıyım. Eminim mecburi hizmete giden herkes buna benzer şeyler yaşamıştır. İşte o günlerden hafızamıza kazınanlar, bugün dilimizden, kalemimizden anı olarak dökülüyor, anılar da paylaştıkça daha çok anlam kazanıyor.

Sevdiklerinizle beraber sağlık, mutluluk ve umut dolu bir yeni yıl diliyorum.

Saygılarımla,

Uzm. Dr. Aylin Baydar Artantaş

Hıfzıssıbba Mektebi Müdürlüğü

Rüzgarlı Cad. İbrahim Müteferrika Sok. No:5

Ulus, Ankara

e-posta: draylinbaydar@yahoo.com